

Saksutredning:

VR-sak 16/14: REISEPASSORDNING FOR VESTLANDET

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn

I sak 0018/13 Reiselivsstrategi for Vestlandet 2013-2020 gjorde Vestlandsrådet følgende vedtak:

- 1. Det bør utviklast eit felles reisepass for Vestlandet, der ein fritt kan reise med offentlig transport på tvers av fylkesgrenser. Det vil gjere det enklare å sy saman pakkar og bidra til auka aktivitet, spesielt i distrikta. Dersom det ikkje vert oppretta ei gruppe i Vestlandsrådsregi, vil Hordaland fylkeskommune etablere eit prøveprosjekt under Skyss som skal dekkje hele fylket.*

På bakgrunn av dette handsama Arbeidsutvalet bestående av dei fire fylkesordførarane AU-sak 20/13 «Utvikling av reisepass for Vestlandet». Notatet i tilknytning til saka tek opp fleire utfordringar knytt til eit felles reisepass. Mellom anna blir det vist til teknisk plattform, avtaleverk og rutinar for avrekning mellom aktørane. Det blir også synt til at det manglar eit formalisert samarbeid mellom fylkeskommunane når det gjeld fylkeskryssande ruteproduksjon og reiseaktivitet. Notatet tek også opp at det pågår eit arbeid nasjonalt som etter kvart, reint teknisk, opnar for fylkeskryssande samarbeid om billettprodukt. I notatet blir det påpeika at sjølv om det er teknisk mogleg vil det vere eit betydeleg arbeid å sjå til at ulike system fungerer slik som tenkt. Dette arbeidet vil vere så ressurskrevjande at reisepass aleine ikkje vil kunne forsvare ressursbruken. Reisepass må i tilfelle kom som ein del av ei breiare satsing.

Fylkesordførarane gjorde følgende vedtak i AU saka:

- 1. Kort sikt: Det undersøkes om det er mulig å få til bedringer for viktige grupper av fylkesoverskridende pendlere når det gjelder elektronisk betaling; eventuelt at dette kombineres med sjablonmessig fordeling av inntektene.*
- 2. Lang sikt: En vurderer om det er mulig å utvikle felles reiseordninger basert på felles dataløsninger på Vestlandet.*
- 3. Saka tas for øvrig til orientering*

Vurdering

Forstudie

Vestlandsrådet

Det har i februar og mars 2014 vore fleire administrative møter mellom fylkeskommunane for å forberede ei sak om utvikling av eit felles reisepass for Vestlandet. Både samferdsel og næring har vore representert og eit resultat av desse møta er at Hordaland fylkeskommune har laga eit forslag til ein forstudie. Forslaget er vedlagt saka. Hordaland foreslår at følgjande spørsmål blir belyst i ein evt forstudie:

- Kartlegge turiststraumane i dag, kor går dei og kva volum utgjør dei.
- Analysere behova til dei feriereisande og deira preferanse for transport
- Kartlegge omfang og mogelege løysingar for fylkeskryssande pendlarar
- Samtaler med sentrale aktørar i næringa for å få frem problemstillingar og løysingsforslag
- Vurdere ei reint regional løysing eller tilknytning og samarbeid i det nasjonale samarbeidet
- Belyse problemstillingar knytt til tekniske plattformer, billetteringssystem, avtaleverk, pris, avrekningsordningar, felles innkjøp m.m.
- Avklare kva type produkt ein ser for seg å kunne utvikle
- Peike ut nokre strekningar som kan vere pilotar
- Eigeforhold knytt til reisepassordning
- Sal og marknadsføring av ordninga

Hordaland fylkeskommune har anslått at eit slikt forprosjekt vil koste ca kr 300 000,-

Teknisk plattform med ulike billetteringssystem i Vestlandsfylka

Alle vestlandsfylka har i løpet av dei siste åra anskaffa nye elektroniske billetteringssystem. Møre og Romsdal og Rogaland nyttar eit billetteringssystem kalla Fara. Sogn og Fjordane nyttar Mobitech, medan Hordaland nyttar Atron. Ingen av desse systema kan kommunisere direkte utan til dels omfattande ressursbruk.

Det har vore arbeid over fleire år med å standardisere dei tekniske plattformene slik at ulike billettsystem kan kommunisere. Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland hadde fellesprosjektet Reis i Vest som arbeidde for ein felles standard på Vestlandet. Dette prosjektet munna blant anna ut i at ein slutta seg til Staten sitt standardiseringsarbeid. Møre og Romsdal fylkeskommune har i sin kollektivstrategi for 2012-2021 sagt at ein vil samarbeide nasjonalt for gjennomgåande billettering over fylkesgrensene.

Statens vegvesen / vegdirektoratet har laga ei eiga handbok for elektronisk billettering, handbok 206. Denne handboka baserer seg på internasjonale standardar og inneheld retningsliner for elektronisk billettering i Norge. T.d. fungerer Autopass og ferjebilletteringssystema etter denne standarden.

Det vert og arbeid med ei handbok 107 som tek for seg rutedata, t.d. data for rutekunngjering. Dette arbeidet heng saman med arbeidet i handbok 206.

Vestlandsrådet

Dei fleste billettsystem i Norge er i større og mindre grad i tråd med handbok 206. Utviklinga går i retning av standardisering. Sjølv om standardane er på plass vil det likevel vere eit betydeleg arbeid for å kvalitetssikre at systema fungerer.

Avtaleverk og rutinar for avrekning mellom aktørane

For at tenester og pengeverdiar skal kunne sirkulere mellom ulike aktørar må det vere etablert eit avtaleverk som definerer produkt, pris, avrekningsrutinar, dokumentasjon, ansvar, kredittverdighet osv.

Nasjonalt er det etablert ein organisasjon som heiter Interoperabilitetstjenester AS (IO). Ruter AS (eigd av Oslo kommune/Akershus fylkeskommune), NSB og fleire fylkeskommunar eig dette selskapet saman. Alle fylkeskommunane i Vestlandsrådet er med på eigarsida. Ambisjonane er blant anna at dette selskapet skal bidra til å avrekne tenester mellom ulike aktørar. NSB og Ruter har allereie i dag nokre felles kortprodukt som vert avrekna gjennom denne sentralen, og det blir no arbeidd for at verdikort frå ulike aktørar kan nyttast som eit nasjonalt betalingskort på buss og ferjer.

Bruk av verdikort over grensene er første steg på veg mot gjennomgåande billettering over fylkesgrensene. Gjennom IO blir det opna for slik samordning, og fylkesrådmannen ser det som en fordel at alle fylkeskommunane på Vestlandet deltek i dette selskapet. Dette vil også opne for innføre andre fylkesoverskridande produkt der det er behov for det.

Fylkeskryssande kollektivtransport

Tabellane nedanfor beskriv mesteparten av fylkesoverskridande ruter, reiseaktivitet, operatør, kommersiell rute/ rute med tilskudd / billetteringssystem

	Rogaland	Hordaland	Sogn og Fj	MogR	S Tr.lag	Oppland	Buskerud	Telemark	Vest Agder
Rogaland									
Hordaland									
Sogn og Fjordane									
Møre og Romsdal									

Vestlandsrådet

Fylkesoverskridende bussruter til/fra

	Operatør	Oppdragsgiver	Billett-system	Betalin g med bank / kreditt kort	Arbeids- pendling	Anbud	Netto kontrakt utgåår
Mørebyene - Trondheim	Nettbuss	Møre og Romsdal fylkeskommune	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
Kr.sund Sunndalsør a Oppdal	Nettbuss	Møre og Romsdal Fylkeskommune	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
Åndalsnes Bjørli	Veøy Buss	Møre og Romsdal Fylkeskommune	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
Ålesund Stranda Stryn	Nettbuss	Møre og Romsdal/	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
	Nettbuss – frå 23.06.2014 Firda Billag buss	Sogn og Fjordane	Mobitech	Ja	Nei ?	Ja frå 23.06.20 14	2022
Ålesund Volda Nordfjordei d	Nettbuss	Møre og Romsdal	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
	Firda Billag Buss	Sogn og Fjordane	Mobitech	Ja	Nei	Nei	2016
Hareid Åheim Maurstad	Nettbuss	Møre og Romsdal	FARA	Ja	Nei	Nei	
	Nettbuss/Frå 23.06.2014 Møre og Romsdal fylkeskommune	Sogn og Fjordane	Mobitech	Ja	Nei	Nei	2014
Sand - Røldal	Suldal Billag Buss AS	Rogaland fylkeskommune	FARA	Nei	Skole	NEI	Skal ikke legges ut på anbud
Haugesund - Etne	Tide	Rogaland fylkeskommune	FARA	Nei	Skole	Ja	30.6.17
Haugesund - Oslo/Skien	Tide m.fl. (Haukeliekspres s)	Kommersiell	?	Ja			
Haugesund - Bergen	Tide m.fl. (Kystbuss)	Kommersiell	?	Ja			

Vestlandsrådet

Haugesund - Bergen	Nettbuss (Nettbuss4you)	Kommersiell	?	Nettbussert			
Haugesund - Stord	Nobina	Hordaland fylkeskommune					
Ølen - Odda	Nobina	Hordaland fylkeskommune					
Mørebyene - Trondheim	Nettbuss	Møre og Romsdal fylkeskommune	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
Kr.sund Sunndalsørja Oppdal	Nettbuss	Møre og Romsdal Fylkeskommune	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
Åndalsnes Bjorli	Veøy Buss	Møre og Romsdal Fylkeskommune	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
Ålesund Stranda Stryn	Nettbuss	Møre og Romsdal/	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
		Sogn og Fjordane					
Ålesund Volda Nordfjordeid	Nettbuss	Møre og Romsdal	FARA	Ja	Nei	Nei	2015
		Sogn og Fjordane					
Hareid Åheim Maurstad	Nettbuss	Møre og Romsdal	FARA	Ja	Nei	Nei	
		Sogn og Fjordane					

Fylkeskryssande dagpendling og løysingar på kort sikt

Av tabellane ser ein at den fylkeskryssande dagpendlinga er svært avgrensa. Mesteparten av denne pendlinga går på ekspressbussar som mellom anna har betalingmoglegheiter for bankkort og kredittkort. Fylkesrådmannen kan difor ikkje sjå at det på kort sikt er behov for å undersøke om det er mogleg å få til betringar for viktige grupper av fylkesoverskridende pendlarar når det gjeld elektronisk betaling.

Fylkeskryssande kollektivreiser på lang sikt

For at tenester og pengeverdier skal kunne sirkulere mellom ulike aktørar må det vere etablert eit avtaleverk som definerer produkt, pris, avrekningsrutinar, dokumentasjon, ansvar, kredittverdighet osv. Selskapet Interoperabilitetstjenester AS (IO) er etablert for å ta hand om avrekning av billettinntekter mellom ulike aktørar, nasjonalt. Både Ruter, NSB og dei fleste fylkeskommunane er med i dette

Vestlandsrådet

selskapet. Når IO har fått på plass naudsynnte prosedyrer og plattformer, kan ein reise fylkeskryssande basert på felles dataløysingar. Dette vil også på sikt bidra til å løyse reisepassutfordringane på Vestlandet.

Fylkesrådmannen si tilråding

Fylkesrådmannen syner til at det nasjonale prosjektet i regi av IO på sikt vil få billetteringssystema i Vestland fylka til å «snakke saman». Fylkesrådmannen vil derfor fråråde at det blir starte eit forprosjekt for utgreiing om ein mogleg reisepass ordning for fylka på Vestlandet no.

Forslag til vedtak:

- Vestlandsrådet rår til at alle fylkeskommunane på Vestlandet tar del i det arbeidet som no skjer nasjonalt gjennom Interoperabilitetstjenester AS (IO), og opner for at fylkeskommunane gjennom IO lagar felles produkt som kan fremje enklare billettering og transport på Vestlandet.
- Vestlandsrådet vil difor ikkje rå til at det blir starta opp eit eige forprosjekt i regi av Vestlandsrådet for utgreiing om ein mogleg reisepass ordning for fylka på Vestlandet.
- Vestlandsrådet ser ikkje at det på kort sikt er forbetringspotensiale for fylkeskryssande pendlarar når det gjeld elektronisk betaling.

Ottar Brage Guttelvik
Fylkesrådmann

Odd Erik Hansgaard
sekretariatsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.